Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė MINDAUGAS,DOCAITIS
Data: 2026-10-20 18:11:29

Taikus žmonių judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VšĮ „Girių inspekcija“

Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +370 679 34089, el. paštas giriuinspekcija@gmail.com

LT487189900010700257

Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos

PASTABOS IR PASIŪLYMAI

DĖL STATYBOS IR ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PATIKRINIMO TVARKOS APRAŠO PAKEITIMO (ĮSAKYMAS NR. 1V-176)

2026 m. spalio 20 d. Nr. GI-2026-10-20-02
Vilnius

Teisės akto projektas: TAIS Nr. 26-13067
https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/9a6a75c1c24b11f1af1b9d7fe5438307
Susijęs derinimo projektas: TAIS Nr. 26-13022
https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/d4bb7830c17b11f1af1b9d7fe5438307

VšĮ „Girių inspekcija“, ginanti viešąjį interesą gyvosios gamtos, miškų ir biologinės įvairovės apsaugos srityse, teikia pastabas dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos viršininko 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. 1V-176 pakeitimo projekto. Pritariame administracinių procedūrų aiškumui ir dokumentų nedubliavimui, tačiau svarbu, kad supaprastinimas nesumažintų nustatytų faktų fiksavimo, kontrolės ir veiksmų atsekamumo.

1. Dėl neplaninio patikrinimo apimties (siūlomas Aprašo 5¹ punktas)

Projekte numatytas reguliavimas. Siūloma neplaninį patikrinimą riboti skundo ar kito dokumento apimtimi ir numatyti išimtį kitiems pažeidimams, kai dėl jų „akivaizdžiai kyla įtarimų“. Kartu įpareigojama fiksuoti kitų statinių statybos teisėtumo pažeidimų požymius.

Pastabos pagrindimas. Žodis „akivaizdžiai“ gali būti aiškinamas pernelyg siaurai. Patikrinimo vietoje galima pastebėti pagrįstų pažeidimo požymių, kuriems galutinai nustatyti reikia papildomos informacijos. Ribojimas neturėtų trukdyti jų užfiksuoti ir perduoti pagal kompetenciją.

Siūloma formuluotė – Aprašo 5¹ punkto pirmąjį sakinį išdėstyti taip:

„Neplaninis statybos patikrinimas atliekamas tik skundo ar kito dokumento, kurio pagrindu atliekamas patikrinimas vietoje, apimtimi, išskyrus atvejus, kai patikrinimo metu nustatytos aplinkybės leidžia pagrįstai įtarti kitus galimus statybos teisėtumo pažeidimus.“

2. Dėl patikrinimo dokumentų ir jų atsekamumo (siūlomas Aprašo 54¹ punktas)

Projekte numatytas reguliavimas. Numatyta galimybė atskirai nesurašyti faktinių duomenų patikrinimo vietoje akto, kai aplinkybės konstatuojamos privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų įvykdymo patikrinimo aktuose.

Pastabos pagrindimas. Vieno dokumento pakanka, jeigu neprarandami reikšmingi patikrinimo įrodymai ir aiškus ryšys tarp nustatytų faktų, išvadų bei tolesnių kontrolės veiksmų.

Siūloma formuluotė – Aprašo 54¹ punktą išdėstyti taip:

„54¹. Atliekant Inspekcijos privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų, kurių vykdymą kontroliuoja Inspekcija, patikrinimus, faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktai gali būti nesurašomi, jeigu privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų įvykdymo patikrinimo aktuose nurodoma patikrinimo data ir vieta, patikrinimą atlikę pareigūnai, nustatytos sprendimui reikšmingos faktinės aplinkybės ir jas pagrindžiantys turimi duomenys bei įrodymai (nuotraukos, situacijos schemos ar kiti dokumentai, kai aktualu). Jei atitinkami duomenys pateikti kituose patikrinimo dokumentuose, nurodomos nuorodos į šiuos dokumentus. Kai patikrinimo išvada grindžiama vizualiai nustatomomis vietos aplinkybėmis, prie įvykdymo patikrinimo akto pridedama fotofiksacija, įskaitant atvejus, kai pažeidimų nenustatyta; jeigu jos pateikti objektyviai negalima, nurodomos priežastys.“

3. Dėl oficialių teritorijos duomenų ir privalomos fotofiksacijos

Projekte numatytas reguliavimas. Naujojoje faktinių duomenų patikrinimo vietoje akto formoje išlieka duomenų laukai apie specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, mišką, „Natura 2000“ ir kitas saugomas teritorijas. Nuotraukos įtrauktos į akto priedų sąrašą, tačiau nėra aiškiai nustatyta, kad vizualiai patikrinamos aplinkybės turi būti fotografuojamos ir tais atvejais, kai pažeidimų nenustatyta.

Pastabos pagrindimas. Oficialūs teritorijos duomenys gali lemti statybos teisėtumo vertinimą, o patikrinimo vietos nuotraukos užtikrintų atsekamumą ir sudarytų galimybę vėliau įvertinti, kokią faktinę būklę pareigūnai matė. Vien nuotraukos neįrodo visų galimų pažeidimų nebuvimo, tačiau turėtų pagrįsti išvadas dėl vizualiai patikrinamų aplinkybių.

Siūloma formuluotė – 4 priedo formoje po skilties „Specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ įterpti lauką:

„Teritorijai taikomiems apribojimams ir statybos teisėtumui vertinti naudoti oficialių registrų ar informacinių sistemų duomenys (nurodomi duomenų šaltiniai ir jų patikrinimo datos): _____. Jeigu patikrinimui reikšmingų duomenų nebuvo galima patikrinti, nurodomi nepatikrinti duomenys ir priežastis: _____.“

Siūlomas tik oficialių teritorinių duomenų šaltinių fiksavimas, nereikalaujant iš pareigūnų kitų institucijų kompetencijai priskirtų ekologinių ekspertizių.

Siūloma formuluotė – 4 priedo skiltyje „PRIDEDAMA“ po punkto „1. nuotraukos“ įrašyti pastabą:

„Kai patikrinimas atliekamas vietoje ir jo išvada grindžiama vizualiai patikrinamomis aplinkybėmis, prie akto privaloma pridėti patikrinimo metu padarytas nuotraukas, kuriose identifikuojamas tikrinamas objektas ir su patikrinimo dalyku susijusios aplinkybės, taip pat tais atvejais, kai pažeidimų nenustatyta. Akte arba priedų apraše nurodomi fotografavimo data, vieta ir užfiksuotos aplinkybės. Jeigu dėl objektyvių priežasčių fotofiksacija negalima arba netinkama patikrinimo dalykui, akte nurodomos priežastys ir kiti išvadą pagrindžiantys duomenys. Fotofiksacija atliekama laikantis asmens duomenų apsaugos reikalavimų.“

Nuotraukos turi patvirtinti patikrinimo metu matytą faktinę būklę, tačiau vien jų nepakanka visų galimų teisės pažeidimų nebuvimui įrodyti.

4. Dėl kitų institucijų informavimo ir sąsajos su TAIS Nr. 26-13022

Inspekcijos 2026 m. spalio 20 d. pateiktoje projekto Nr. 26-13022 derinimo pažymoje nurodyta, kad nustatę kitų institucijų kompetencijai priskirtus pažeidimus pareigūnai turi informuoti kompetentingus subjektus per 5 darbo dienas (Priežiūros įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 5 punktas; Aprašo 62 punktas). Taip pat nurodyta, kad reikšmingas faktines aplinkybes galima fiksuoti esamose aktų skiltyse.

Siūloma formuluotė – Aprašo 19.5 papunktį išdėstyti taip:

„19.5. kitiems subjektams duomenys apie patikrinimus ir jų rezultatus teikiami Aprašo 62 punkte nustatytais atvejais ir tvarka; informacijos perdavimo faktas fiksuojamas su patikrinimu susijusioje byloje, nurodant instituciją ar kitą subjektą, perdavimo datą ir perduotos informacijos esmę;“

Siūlymu siekiama užtikrinti jau galiojančios informavimo pareigos įvykdymo atsekamumą, o ne nustatyti papildomą aplinkosauginio ekspertinio vertinimo pareigą.

Prašome šias pastabas įtraukti į derinimo medžiagą, paskelbti prie projekto TAIS, motyvuotai įvertinti kiekvieną pasiūlymą ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktu bei 7 straipsnio 3 dalimi, paskelbti vertinimo rezultatus. Jei į pastabas neatsižvelgiama, prašome nurodyti konkrečius motyvus ir galiojančias nuostatas, kuriomis atitinkami saugikliai jau užtikrinami.

Pažymime, kad šios pastabos teikiamos įgyvendinant visuomenės teisę dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos klausimais. Orhuso konvencijos 8 straipsnyje numatytas veiksmingo visuomenės dalyvavimo skatinimas rengiant norminius teisės aktus, galinčius turėti reikšmingą poveikį aplinkai. Atsakymą ir informaciją apie pastabų suderinimą prašome taip pat pateikti el. paštu giriuinspekcija@gmail.com.

Pagarbiai
VšĮ „Girių inspekcija“ vadovas
Mindaugas Docaitis